

12. ÇİĞ SÜTÜ İŞLETMEYE TAŞIMA ŞEKİLLERİ

Süt endüstrisinin hammaddesi olan çiğ sütün işletmeye taşınması, üretimi ya da başka bir ifadeyle belli bir alan içindeki yoğunluğu çok yüksek olduğundan, ekonomik ve teknik sorunların çözümü açısından, kolay olmaktadır. Her ülkede üretim gücü yüksek bölgelerde üretilen sütün 1 km²'ye rastlayan miktar farklı düzeydedir. Örneğin Fransa'da 1 km² ye 100 000 litre dolayında süt rastlayan yöreler düşük üretim bölgesi olarak nitelendirilmektedir. Yine Fransa'da süt yoğunluğu 50.000 /km²'nin altında olan bölgeler, süt toplama maliyeti yüksek ve organizasyonu zor yöreler diye adlandırılmaktadır. Bizim bu bakımdan en önde gelen bölgemiz olarak (9044 kg) 8763 l/km² kadarlık bir değerle Karadeniz bölgesi görülmektedir. Süt toplama dolaşımının her km'sine rastlayan miktarın düşük olması taşımanın uzun süreceği ve aşırı derece çalkalanma ya da özellikle yaz aylarındaki ısınma etkisiyle de çeşitli bozulmaların olacağı anlamına gelmektedir.

O yüzden üreticiden fabrikaya kadar olan süt taşıma işinin onu işleyen kuruluşun sorumluluğu altında yapılması tercih edilen yoldur. Herhangi bir taşıyıcı kuruluş ya da kişi, sütün kalitesine üretici ve işletmeci kadar ilgi gösteremez. Onları en çok ilgilendiren konu taşınan süt miktarıdır. Bu yüzden süt toplama araçları her türlü kullanıma uygun olmalı, bu işte çalışan personel, sütün taşınması ve bununla ilgili işlemler hakkında yetenekli olmalıdır. Hatta aynı kişi, görünüm ve koku bakımından kusurlu sütleri ayırt edebilmeli ve bozuk sütleri iade edebilme yetkisini taşımalıdır.

Süt toplama işleri bir çeşit "saate karşı yarış" gibi düşünülmelidir. Dolaşım büyük bir titizlikle organize edilmeli ve süresi olabildiğince kısa tutulmalıdır. Özellikle yaz aylarında, çok erkenden, gün ısınmadan önce taşıma tamamlanmalıdır. Yalnız tüm toplanan sütün aynı anda fabrika platformunda birikmemesine dikkat edilmelidir. Bunun için bir süt toplama programı yapılmalı ve işletilmelidir. Üretim yerini terk etmeye hazır, yani araca yüklenmekte olan süt olabildiğince soğuk olmalıdır. Eskiden, üreticiler tarafından süt güğümlerde yol kenarına konurdu, toplayıcılar da bunları alır işletmeye getirirlerdi. Bu yöntem birçok ülkede terkedilmiştir.

Süt endüstrisi, yöneticileri kendilerinin yalnızca hammadde (çiğ süt) işleyicileri değil, aynı zamanda iyi bir süt toplamanın tüm şartlarını bilen nakliyeciler gibi görmelidirler. Utandırıcı sonuçlarla karşılaşmamak için, bizim ülkemiz şartlarına da çok uygun düşen şu üç noktaya önem verilmelidir.

Olabildiğince erken işlemek amacıyla sütün işletmeye çok çabuk (gecikme olmaksızın) gelmesi gerekir (Özellikle sıcak dönemlerde).